

Становище

за дисертационния труд на **Раденка Костадинова Митова**
на тема „Концепция за устойчиво развитие на туризма на Витоша”,
представен за придобиване на образователна и научна степен доктор по направление
4.4 „Науки за земята“ (География на рекреацията и туризма)

от проф. д-р **Васил Христов Маринов**,
член на научно жури (заповед на ректора на СУ „Св. Климент Охридски № РД 38-
694 / 31.10.2016 г.)

Представените от докторанта документи са в съответствие с изискванията на ЗАРСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св. Кл. Охридски“.

Като научен ръководител на докторанта Раденка Митова познавам добре представения дисертационен труд, процеса на неговото разработване и свързаните с него публикации.

Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд включва 201 стр. основен текст, в т.ч. 42 таблици и 42 фигури, списък на използваните литературни източници с 262 източника, от които 37 интернет адреса, 20 приложения с общ обем 52 стр., както и 9 карти.

Структура и съдържание. Структурата на дисертационния труд е логична и позволява цялостното разглеждане на проблема. Тя включва Въведение (2 стр.), 6 глави, съответно 1) Теоретико-методологични основи на изследването (52 стр.), 2) Природната среда – условие и ресурс за развитие на туризма на Витоша (27 стр.), 3) Социално-икономическата среда - условие и ресурс за развитие на туризма на Витоша (26 стр.), 4) Правно-политическата среда – предпоставки и ограничения за устойчиво развитие на туризма на Витоша (23 стр.), 5) Развитие на туризма на Витоша (41 стр.) и 6) Концепция за устойчиво развитие на туризма на Витоша (24 стр.), както и заключение (5 стр.). Съдържанието и структурата на дисертационния

труд са в съответствие с обекта, предмета, целта и задачите, определени от докторанта.

Актуалност. Темата е актуална както от научна, така и от практическа (политическа) гледна точка. Тази актуалност е добре обоснована в дисертационния труд от гледна точка на общия проблем на развитието и управлението на туризма в защитени територии, острите проблеми в туристическото развитие и опазването на средата на Витоша, както и на периодичните дебати и конфликти, свързани с бъдещето на планината и природния парк. Предлагането на относително цялостна и научно-обоснована концепция за устойчиво развитие на туризма на Витоша може да се оцени като необходима, макар и не единствена, предпоставка за трайно разрешаване на съществуващите проблеми.

Познаване на проблема и критична интерпретация на литературните източници. Съдържанието на дисертационния труд и процесът на неговото разработване, показват задълбоченото познаване и разбиране от страна на докторанта на научния и приложен проблем, творческо и критично използване на съществуващи теоретични и методически постановки и на съществуващи практики, което осигурява солидна теоретична основа, точно формулиране на изследователския проблем, целта, задачите и методиката, както и коректно осъществяване на работата по набирането на информация и анализа на резултатите. Това се потвърждава убедително от използваните над 200 източници, които са цитирани коректно в текста, като са идентифицирани и представени важните акценти, които имат пряко отношение към дисертационния труд (разработването на собствена система от индикатори). Високо трябва да се оцени доброто познаване на политическия и правния контекст, без което адресирането на проблема би било до голяма степен несъобразено с действителността. Докторантът демонстрира много добро познаване на световната и българска теоретична литература по въпросите, свързани с устойчивото туристическо развитие, както и на публикациите, посветени на обекта на изследване. Същевременно показва способност за творческата и критична интерпретация на литературата, за формиране, развитие и аргументиране на собствени виждания,

Вътрешна последователност (съответствие между проблем, цел, задачи и методика на изследването). Дисертационният труд се отличава с подходящо определяне на обекта и предмета на изследването и с формулиране на ясни и

конкретни цели и задачи. Задачите са необходими и достатъчни за постигане на целта. Трябва да се подчертае опита за цялостно адресиране на практическите проблеми на туристическото развитие на Витоша въз основа на съвременни теоретични виждания в различни области и задълбочено проучване на съществуващото състояние, отчитайки всички значими аспекти и фактори на развитието.

Теоретичен подход и методика. Теоретичната концепция на дисертационния труд съчетава по подходящ начин разбиранията за системния подход към туризма и за устойчивото туристическо развитие, в т.ч. неговото прилагане на практика (по-специално чрез планиране на туристическото развитие). Макар че не е коментиран изрично в теоретичната част, при разработването на методиката са използвани редица постановки на ландшафтно-екологичния подход.

За осъществяване на изследването са приложени подходящи и разнообразни методи, в т.ч. доразвити и адаптирани методики. Особено внимание заслужава интердисциплинарния подход и умелото съчетаване на количествени и качествени методи, както и особено на традиционни за географията методи (наблюдение, теренни проучвания) със съвременни методи и технологии (географски информационни системи). Използваните методи са описани достатъчно пълно за да може да се прецени валидността, надеждността и представителността на информацията. Изрично са коментирани ограниченията на изследването, в т.ч. на изходната информация.

Приложение на методиката. Възприетата методика е приложена коректно. В това отношение трябва да се подчертае стремежът за осигуряване на максимално широка информационна основа на изследването чрез умелото комбиниране на вторични и първични източници на информация. От гледна точка на информационното осигуряване дисертационният труд е образец за изследванията на туристически дестинации.

Като научен ръководител на докторанта, трябва да подчертая нейната самостоятелност, стремеж към генериране на нови идеи и създаване на нови научни инструменти и особено нейната упоритост и настойтелност при набирането на информация.

Публикации. Основни резултати от изследването са достойние на научната и професионална общност, което се потвърждава от представените 4 публикации, които са пряко свързани с дисертационния труд.

Автореферат. Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертационния труд.

Научни и научно-приложни приноси

Приносите са формулирани ясно, стегнато, конкретно и коректно и са разнообразни по характер – теоретични, методически, приложни, информационни.

Съдържанието на дисертационния труд и на свързаните с него публикации показва, че приносите са дело на докторанта, както изрично е декларирано от него.

Критични бележки и въпроси

Като слабост на дисертационния труд може да се отбележи начина на изразяване. В някои случаи изложението е твърде разточително, не са редки случаите на употреба на „паразитни“ думи и изрази.

Заклучение

Предложеният дисертационен труд е самостоятелно изследване по научно и практически значим проблем. Той отговаря на и дори надхвърля изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св. Климент Охридски“ от гледна точка на наличието на научни и научно-приложни резултати с оригинален принос. Той доказва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания по специалността и способности за осъществяване на самостоятелни научни изследвания. Въз основа на това предлагам на Раденка Костадинова Митова да се присъди образователната и научна степен „доктор“.

София, 29.12.2016 г.

Изготвил:

(проф. д-р Васил Маринов)